

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: *Zásah do integrity nezletilého*

Autorka: Eliška Kuboková

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Diplomová práce předložená k obhajobě Eliškou Kubokovou je zaměřena na problematiku ochrany integrity člověka. Hlavní důraz je přitom kladen na případy, kdy je zasahováno do integrity nezletilého ne plně svéprávného dítěte. Je tedy zřejmé, že si autorka zvolila k bližšímu rozboru problematiku na jednu stranu do značné míry poměrně tradiční, současně však velmi podnětnou. Jde totiž o téma v samotném základu průřezové, kterému obvykle nebývá věnována samostatná ucelená pozornost. Zahrnuje v sobě jak samotnou problematiku ochrany integrity, zejména té tělesné (která by byla sama o sobě dostatečným námětem k hlubšímu pojednání v rámci diplomové práce), tak i problematiku statusového postavení dítěte. Při zpracování daného tématu je tak třeba se zaměřit nejen na otázky související s ochranou osobnosti, ale i na svéprávnost, na zastoupení, ale kupříkladu i na rodičovskou odpovědnost a její výkon či na specifické aspekty dané problematiky zakotvené v úpravě práva zdravotnického. Současně je třeba poznamenat, že jde o problematiku, která není neměnná a zakonzervována. Četné změny přinesl při svém přijetí stávající občanský zákoník a nedlouho před jeho přijetím i komplexní změny v úpravě zdravotnického práva. Mnohé aspekty však byly v mezidobí doplněny dalšími dílčími legislativními zásahy, popř. rozebrány rozhodovací soudní praxí. Lze tedy uzavřít, že téma bylo zvoleno velmi vhodně a je plně způsobilé k bližšímu zpracování v podobě práce diplomové.

Ze struktury odevzdaného textu je patrné, že si je autorka uvedených východisek vědoma. Práci člení, pomineme-li *Úvod* a *Závěr*, do osmi ucelených částí. Výklad je přitom podán náležitým graduujícím způsobem. První čtyři partie jsou věnovány vstupním a obecným výkladům. Autorka se v nich postupně vypořádává se samotným pojmem osobnosti a její ochrany, včetně nastínění práva na duševní a tělesnou integritu. Samostatně (v části druhé) je též stručně pamatováno na základní právo na nedotknutelnost osoby. Třetí část je věnována vymezení poměru mezi úpravou občanského zákoníku a příslušných zdravotnických předpisů, tedy obou základních zdrojů úpravy právem aprobevaných zásahů do tělesné integrity. Obecná část výkladu je zakončena pojednáním o rodičovské odpovědnosti - opět v zúžené podobě zacílené především na péči o dítě a jeho zdraví. Zbýlé čtyři partie, zabírající více než dvě třetiny práce, jsou pak již věnovány výkladům zacíleným přímo na jednotlivé varianty zásahů do integrity nezletilého. Autorka přitom volí systematiku stojící na odlišení právních skutečností, na základě kterých dochází k jednotlivým zásahům do tělesné integrity (tedy na základě souhlasu, soudního rozhodnutí a přímo ze zákona). Samostatnou pozornost pak věnuje kazuistice, tedy vybraným případům zásahů do tělesné integrity. Lze konstatovat, že zvolená struktura je v základu přehledná a poměrně vyvážená. Rušivě nepůsobí ani hlubší členění do podkapitol čtvrté či páté úrovně. Jen občas čtenář v tomto členění textu musí hledat vnitřní logiku či výraznější soudržnost (např. v případě začlenění kap. 5.3).

Práce je na odpovídající úrovni i po stránce obsahové. Diplomantka se snaží s poměrně širokým rozpětím tématu vypořádat vždy pokud možno tak, aby svou pozornost upírala především k otázkám pro téma určujícím. To jistě neznamená, že by podaný výklad netrpěl na řadě míst určitou povrchností, resp. plochostí. Patrné je to především v již zmíněných vstupních pasážích, v nichž se pokouší o souhrnné uvedení do zvolené problematiky (zmínit tu lze kupř. poměrně stručný výklad v kap. 4.2.1, 4.2.2 a 4.2.3). Snaha o potlačení tohoto přístupu projevující se výběrem jen určitých témat k bližšímu rozboru je však chválná. Některá tvrzení učiněná v práci by pak mohla být nepochybně blíže rozvinuta, popř. zpřesněna. Čtenáře například zaujme myšlenka, že do péče o dítě se nezahrnuje péče střídavá (s. 24), zřejmé je i to, že poručík nemusí být dítěti vždy jen jmenován (s. 34). V případě pojednání o problematice povinného očkování na s. 75 a násl. by bylo zase patrně namístě zmínit a blíže rozebrat zákon č. 116/2020 Sb., o náhradě újmy způsobené povinným očkováním, jehož přijetí bylo do značné míry zapříčiněno právě v práci zmiňovanými kontroverzemi panujícími ohledně povinného očkování dětí atp.

Formální úroveň odpovídá v základu požadavkům kladeným na práci závěrečnou. Autorka se dopouští zanedbatelného množství prohrěšků proti pravidlům pravopisu a interpunkce. Zřetelně ladnější však mohlo (a mělo) být na mnoha místech její vyjadřování. Stylistika diplomantky je velmi často poněkud kostrbatá a pro čtenáře hůře přístupná, místy hraničí s vyšinitím větné vazby (srov. např. s. 25 – *Tomu tak však nemusí být pokaždé...*; s. 28 – *Ani však na ty se nevztahuje žádná výjimka.*; s. 28 – *Již bylo v kapitole „Informativní souhlas“ uvedeno ...“*; s. 29 – *Toto ustanovení je však označováno za obsolentní, jelikož je samozřejmě tento případ bude vždy proveden prostřednictvím zdravotní péče...*; s. 30 – *Uplatnění tohoto ustanovení opět však není časté...*; s. 31 – *I přes existenci vysloveného takového přání...*; s. 34 – *Podstatné záležitosti, které podléhají schválení soudu jsou jednat osobní povahy...*; s. 38 – *Ustanovení § 98 občanského zákoníku pomatuje na situace, kdy je třeba poskytnout informovaný souhlas, ale dotčená osoba tak jej učinit nemůže projevit vůli...*; s. 65 – *Poskytnutí zdravotní péče se ve svém rozsahu odlišuje od svého příjemce, neboť dětem a osobám omezených na svéprávnosti se poskytuje zdravotní péče v širším smyslu než osobám plně svéprávným.* atp. atp.). Lze jen dodat, že rozsah tohoto nesouladu může u mnohého čtenáře ovlivnit celkový dojem z práce. Větší pozornost měla diplomantka občas věnovat i užívání odborného pojmosloví (kupř. není zcela zřejmé, zda je souhlas dle autorky *informativní* či *informovaný* – obojí s. 29 a jinde; na s. 30 zase opakovaně užívá pojem *předběžné opatření*, pojednává však přitom zjevně o *předběžném prohlášení* dle § 38 obč. zák.).

Autorka zpracovala reprezentativní soubor odborných literárních i judikatorních pramenů. Práce je doplněna obsáhlým poznámkovým aparátem. Citováno je jednotně v intencích platné citační normy.

Lze uzavřít, že posuzovaná diplomová práce splňuje základní náležitosti kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Autorce se daří se zvoleným tématem vypořádat v základu přehledným způsobem. Nevynechává přitom nic podstatného, co s danou problematikou souvisí. Uvedené jistě neznamená, že by nebylo možné v některých parametrech práci ještě vylepšit, resp. některým otázkám věnovat soustředěnější pozornost. Větší důraz měla být pak věnována formálnímu, resp. přesněji stylistickému zpracování. V souhrnu je však možné bez dalšího konstatovat, že práce je **způsobilá k obhajobě**. Práci hodnotím jako velmi dobrou až výbornou v závislosti na úspěšném zvládnutí její obhajoby.

Otázky k obhajobě:

- 1) Shrňte své úvahy de lege ferenda. V čem spočívají dle Vás největší slabiny současné právní úpravy zásahů do integrity nezletilého?
- 2) Je možné považovat poskytování zdravotní péče vždy za právní jednání (jak se uvádí na s. 48)?
- 3) Jaké jsou prostředky ochrany dítěte proti zásahům ze strany jeho vlastních rodičů?

V Plzni dne 11. dubna 2023

Doc. JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.